



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4026/2018
06.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Богосав Т. Самарџић, адвокат из ..., против туженог Компаније „ББ“ АД ... из ..., кога заступа пуномоћник Вукица Мидоровић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр. 66/18 од 15.03.2018. године, у седници већа одржаној дана 06.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр. 66/18 од 15.03.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди П 63/17 од 23.10.2017. године, која је исправљена решењем тога суда П 63/17 од 06.02.2018. године, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 3.686.924,16 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2017. године па до исплате и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 252.969,00 динара са законском затезном каматом од 23.10.2017. године па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж бр. 66/18 од 15.03.2018. године, усвојио жалбу туженог, пресуду Основног суда у Кикинди П 63/17 од 23.10.2017. године са решењем о исправци П 63/17 од 06.02.2018. године преиначио, тако што је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати износ од 3.686.924,16 динара са законском затезном каматом од 09.02.2017. године па до исплате и обавезао тужиоца да туженом исплати трошкове првостепеног поступка у износу од 152.117,31 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате и трошкове жалбеног поступка у износу од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца дозвољена, али није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из наведене законске одредбе које би могле представљати основ за уважавање ревизије тужиоца.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су 17.06.2010. године закључиле уговор (насловљен као уговор о преузимању дуга), на основу којег је тужилац преузео дуг туженог према ДОО „ВВ“ ... у износу од 4.247.115,00 динара. Уговором је предвиђено да тужилац ступа на место туженог, који се ослобађа својих обавеза, а тужилац убудуће дугује ДОО „ВВ“ Чланом 6. уговора регулисано је да тужени дугује тужиоцу оно што је дуговао ДОО „ВВ“ из ... и да је обавеза туженог према новом стицаоцу и даље била извођење радова уз примену ценовника из времена уплате аванса када исти искаже потребе за извођењем. Уговор је потписан од стране тужиоца лично као преузимаоца и као законског заступника ДОО „ВВ“ из ... и законског заступника туженог. Након закључења уговора, тужени је тужиоцу вршио делимична плаћања по основу уговора, након чега је преостао дуг у висини од 3.686.924,16 динара. Истог дана када је спорни уговор закључен (17.06.2010. године), ДОО „ВВ“ из ... упутило је обавештење туженом да је рачун тог друштва блокиран, тако да могу да се користе алтернативни облици плаћања за исплату зараде и других примања. Тужилац је потписао изјаву повериоца о сагласности са унапред припремљеним планом реорганизације који је припремио тужени у предстечајном поступку. Том изјавом дао је неопозиву сагласност са тим планом, али своје потраживање није пријавио у поступку стечаја. Решењем Привредног суда у Зрењанину Ст 191/11 од 17.12.2012. године потврђено је усвајање измењеног и допуњеног плана реорганизације од 17.09.2012. године описаног у првостепеној пресуди. Тужба у овој парници поднета је 09.02.2017. године. Решењем Привредног суда у Зрењанину Ст 191/11 од 13.02.2013. године обустављен је стечајни поступак над туженим због потврђивања и усвајања плана реорганизације од 17.09.2012. године. У току парнице тужилац није истицао чињеницу да је исплатио дуг туженог повериоцу ДОО „ВВ“ из Тужилац је и власник и оснивач наведеног предузећа које је престало да постоји крајем 2010. године брисањем из Регистра привредних субјеката услед стечаја.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан јер је уговор о преузимању дуга пуноважан, садржи потписе законског заступника туженог и тужиоца, те да је преузимањем дуга преузималац ступио на место ранијег дужника који се ослободио обавезе, из којих разлога је обавезао туженог да тужиоцу исплати износ означен у тужби.

Супротно, по оцени другостепеног суда ради се о апсолутно ништавом уговору у делу у коме је поверилац ДОО „ВВ“ из ... уступио потраживање према

туженом, свом оснивачу и законском заступнику овде тужиоцу, јер је такво располагање било противно принудним прописима на дан закључења уговора.

Становиште другостепеног суда је правилно.

Чланом 436. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да поверилац може уговором закљученим са трећим пренети на овога своје потраживање, изузев оног чији је пренос забрањен законом или које је везано за личност повериоца, или које се по својој природи противи преношењу на другога.

Према члану 46. став 1. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ“ бр. 3/02, 5/03, „Службени гласник РС“ бр. 43/04, 62/06, 111/09, 31/11), правна лица и физичка лица која обављају делатност могу међусобне новчане обавезе измиривати непосредно, преносом хартија од вредности. Правна лица и физичка лица која обављају делатност могу међусобне новчане обавезе измиривати уговарањем промене повериоца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија, приступање дугу, преузимање дуга уступањем дуга и др), пребијањем (компензација) и на други начин у складу са законом (став 2). Ако су њихови рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате, правна лица и физичка лица која обављају делатност не могу измиривати новчане обавезе на начин из става 1. и 2. овог члана, осим ако друкчије није утврђено законом којим се уређује порески поступак.

Имајући у виду да је одредбом члана 46. Закона о платном промету правним лицима која су у блокади било забрањено да плаћања врше компензацијом, асигнацијом и на други начин, то је у смислу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, уговор од 17.06.2010. године у делу одредби који се односе на цесију потраживања противан принудним прописима и као такав ништав. Осим тога, одредбе уговора које се односе на преузимање дуга не доказују постојање потраживања тужиоца према туженом, будући да је на тужиоцу (у смислу чланова 228. – 231. ЗПП), био терет доказивања чињенице, да је измирио обавезу туженог (коју је уговором преузео), повериоцу туженог (предузећу ДОО „ВВ“ из ...) уместо туженог и да је тиме стекао потраживање према туженом. Како је уговор од 17.06.2010. године ништав, самим тим је неосновано потраживање тужиоца према туженом из ништавог правног посла (уговора од 17.06.2010. године), јер је исти супротан императивним прописима (члан 46. Закона о платном промету). Другостепени суд је правилно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио захтев тужиоца.

Наводи ревидента о погрешној примени материјалног права стога нису основани.

На основу члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић